SchoonePC Computerbijbel Windows 11

VERSIE 21H2

Menno Schoone

Computerbijbel voor Windows 11

Versie 21H2 (Oktober 2021 Update)

34^e druk

Menno Schoone

www.SchoonePC.nl

Dit is een uitgave van SchoonePC, Rotterdam www.schoonepc.nl boek@schoonepc.nl

Redactie en opmaak: Astrid Schoone Bijdrage §1.11: Timon Moes Omslagontwerp: Ruud Nederpelt Druk- en bindwerk: Optima Grafische Communicatie

Copyright © 2001-2021 SchoonePC – Rotterdam Eerste druk april 2006 34^e herziene druk november 2021 (1^e editie Windows 11)

ISBN: 978 90 831819 05 1 NUR: 120 Trefw: Windows 11, computer, besturingssysteem, internet, netwerk, software

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet 1912 gestelde uitzonderingen mag niets van deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoewel deze uitgave met de grootste zorg is samengesteld, kan SchoonePC geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de gevolgen van eventueel hierin voorkomende onjuistheden of onvolkomenheden. Het gebruik van de informatie is volledig op eigen risico.

Voorwoord

Ik ben Menno Schoone, auteur en beheerder van de website <u>www.schoonepc.nl</u> en uitgever van het boek dat nu voor je ligt: de SchoonePC computerbijbel voor Windows 11. Deze handleiding bevat ongekend veel praktische tips en tools voor het (her-)installeren, optimaliseren, beveiligen, onderhouden en gebruik van Windows 11. Een compleet naslagwerk dat door vele computergebruikers in Nederland, België en ver daarbuiten wordt gebruikt. Uit dit succes blijkt wel dat er een grote vraag is naar begrijpelijke informatie, zowel door beginnende als gevorderde computergebruikers.

Hoe je dit boek het beste kunt lezen

Deze 34^e druk is speciaal geschreven voor de Windows 11 Oktober 2021 Update met versienummer 21H2. De hoofdstukken en paragrafen kunnen onafhankelijk van elkaar worden gelezen, laat je dus niet weerhouden verder te lezen wanneer een onderwerp (nog) iets te ingewikkeld is. Het zal soms even doorbijten zijn, maar je inzet zal onder het motto 'doen = leren' uiteindelijk beloond worden met een aanzienlijke toename van het computerplezier!

Gebruik het e-boek

Bij de aankoop van dit boek heb je tevens een e-boek ontvangen, een digitale kopie waarvan de inhoud en paginanummering exact gelijk is aan die van de papieren versie. Dit e-boek is met een PDF-lezer zoals Microsoft Edge (§1.7), Adobe Acrobat Reader, Foxit Reader en menig e-reader te openen. De links naar behandelde software zijn in het e-boek direct aanklikbaar. En ben je op zoek naar een specifiek onderwerp, maak dan gebruik van de zoekfunctie van het betreffende programma: dat gaat vaak vele malen sneller en efficiënter dan zoeken via de woordenindex achterin dit boek!

Gratis software? Iemand betaalt de prijs!

De in dit boek aanbevolen gratis software kan je (naar mijn beste eer en geweten) veilig gebruiken. Wees er echter van bewust dat er altijd iemand is die daarvoor de prijs betaalt! Zie paragraaf 4.1 voor meer tips over veilig downloaden van software en het voorkomen van besmetting met malware.

Rest mij nog te verwijzen naar de pagina <u>www.schoonepc.nl/mennoschoone.html</u> (voor informatie over mijn achtergrond, de ontstaansgeschiedenis van de website, de gratis SchoonePC-nieuwsbrief en dit boek) en je succes te wensen bij het lezen en toepassen van mijn tips. En dan nu aan de slag!

Menno Schoone

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

HOO	FDSTUK 1 VAN START MET WINDOWS 11	9
1.1	Inleiding in Windows 11	10
1.2	Gratis upgrade van Windows 10 naar Windows 11	12
1.3	De eerste keer opstarten	17
1.4	De gebruikersinterface van Windows 11	23
1.5	Gebruikersaccounts	47
1.6	Het Microsoft-account	53
1.7	De browser Edge	58
1.8	De Windows Verkenner	67
1.9	OneDrive	81
1.10	Zoeken in Windows	91
1.11	Chatten en vergaderen met Microsoft Teams	94
1.12	De apps Mail en Agenda	98
1.13	Apps en de Microsoft Store 1	L 02
1.14	Gebruikersaccountbeheer 1	14
1.15	Het aanmeldscherm 1	15
1.16	Een schermafdruk maken 1	20
1.17	Opties voor het oplossen van Windows-problemen 1	21
ноо	FDSTUK 2 WINDOWS-INSTELLINGEN1	L 29
2.1	Het venster Instellingen 1	130
2.2	Onderdeel Systeem 1	132
2.3	Onderdeel Bluetooth en apparaten1	154
2.4	Onderdeel Netwerk en internet 1	62
2.5	Onderdeel Persoonlijke instellingen 1	166
2.6	Onderdeel Apps1	175
2.7	Onderdeel Accounts1	179
2.8	Onderdeel Tijd en taal 1	187
2.9	Onderdeel Gaming 1	190
2.10	Onderdeel Toegankelijkheid1	91
2.11	Onderdeel Privacy & beveiliging 1	198

2.12	Onderdeel Windows Update 2	11
ноо	FDSTUK 3 BEVEILIGING2	19
3.1	De beveiliging van Windows 11 2	20
3.2	Het HOSTS-bestand aanpassen 2	24
3.3	Encryptie van bestanden2	29
3.4	Persoonlijke gegevens definitief verwijderen2	32
ноо	FDSTUK 4 GRATIS SOFTWARE2	37
4.1	Gratis software: voorkom malware!2	38
4.2	Dropbox: bestanden synchroniseren met online opslag2	39
4.3	PDF-bestanden lezen, maken en bewerken24	48
4.4	ClipboardFusion: snel standaardteksten invoegen2	52
4.5	SyncBack: back-up persoonlijke bestanden automatiseren	55
4.6	Interessante gratis software 2	62
ноо	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK2	69
ноо 5.1	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK	69 70
HOO 5.1 5.2	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK2Webbrowser resetten naar de standaard instellingen2Praktische tips voor het beheren van e-mail2	69 70 71
HOO 5.1 5.2 5.3	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2	69 70 71 81
HOO 5.1 5.2 5.3 5.4	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2	69 70 71 81 93
HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2	69 70 71 81 93 96
HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2	 69 70 71 81 93 96 11
 HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 HOO 6.1 	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2 FDSTUK 6 WINDOWS OPNIEUW INSTALLEREN 3	 69 70 71 81 93 96 11
 HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 HOO 6.1 6.2 	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2 FDSTUK 6 WINDOWS OPNIEUW INSTALLEREN 3 Windows herinstalleren en optimaliseren in 10 stappen 3 Pask up van persoenlijke bestanden en instellingen 2	 69 70 71 81 93 96 11 12 18
 HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 HOO 6.1 6.2 6.2 	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2 FDSTUK 6 WINDOWS OPNIEUW INSTALLEREN 3 Windows herinstalleren en optimaliseren in 10 stappen 3 Back-up van persoonlijke bestanden en -instellingen 3	 69 70 71 81 93 96 11 12 18 27
 HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 HOO 6.1 6.2 6.3 6.4 	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2 FDSTUK 6 WINDOWS OPNIEUW INSTALLEREN 3 Windows herinstalleren en optimaliseren in 10 stappen 3 Back-up van persoonlijke bestanden en -instellingen 3 Windows 11 (opnieuw) installeren 2	 69 70 71 81 93 96 11 12 18 27 32
 HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 HOO 6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2 FDSTUK 6 WINDOWS OPNIEUW INSTALLEREN 3 Windows herinstalleren en optimaliseren in 10 stappen 3 Back-up van persoonlijke bestanden en -instellingen 3 Windows 11 (opnieuw) installeren 3 Hardware installeren 3	 69 70 71 81 93 96 11 12 18 27 33 40
 HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 HOO 6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6 	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2 FDSTUK 6 WINDOWS OPNIEUW INSTALLEREN 3 Windows herinstalleren en optimaliseren in 10 stappen 3 Back-up van persoonlijke bestanden en -instellingen 3 Windows 11 (opnieuw) installeren 3 Hardware installeren 3 Persoonlijke bestanden verplaatsen paar een datapartitie 3	 69 70 71 81 93 96 11 12 18 27 33 40 43
 HOO 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 HOO 6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6 6.7 	FDSTUK 5 INTERNET, E-MAIL EN NETWERK 2 Webbrowser resetten naar de standaard instellingen 2 Praktische tips voor het beheren van e-mail 2 Outlook 2 Outlook 2 Omgaan met ongewenste e-mail (spam) 2 Een (draadloos) netwerk aanleggen 2 FDSTUK 6 WINDOWS OPNIEUW INSTALLEREN 3 Windows herinstalleren en optimaliseren in 10 stappen 3 Back-up van persoonlijke bestanden en -instellingen 3 Partitioneren 3 Windows 11 (opnieuw) installeren 3 Hardware installeren 3 Persoonlijke bestanden verplaatsen naar een datapartitie 3 Fen systeemback-up van Windows maken 3	 69 70 71 81 93 96 11 12 18 27 33 40 43 51

ноо	FDSTUK 7 EXPERT-INSTELLINGEN	359
7.1	De Windows Terminal, PowerShell en Opdrachtprompt	360
7.2	Het register	360
7.3	Editor voor lokaal groepsbeleid	368
7.4	Windows Sandbox en de virtuele computer Hyper-V	369
7.5	Slaapstand, sluimerstand en hybride slaapstand	370
7.6	Problemen met beheerrechten	373
7.7	Het verborgen administratoraccount	380
7.8	Windows-services	381
7.9	Programma's uitschakelen of verwijderen	383
7.10	Cleantools veroorzaken meer problemen dan ze oplossen	393
7.11	Aanpassingen voor een SSD-schijf	394
7.12	Windows Verkenner: het navigatievenster uitkleden	399
7.13	Opstartbaar herstelmedium (op CD, DVD of USB)	105
SNEL	TOETSEN EN AANRAAKCOMMANDO'S	107
INTE	RESSANTE WEBSITES	111
TREF	WOORDENREGISTER	115

Hoofdstuk 1

Van start met Windows 11

1.1 Inleiding in Windows **11**

Windows 11 heeft een grote transformatie ondergaan ten opzichte van zijn voorgangers! De meest in het oog springende veranderingen zijn het gecentreerde startmenu met de eenvoudige app-knoppen, de afgeronde vensterhoeken, de redockingfunctie, het widgets-venster, de aangepaste taakbalkhoek, de nieuwe Store, de chatfunctie van Microsoft Teams, de vernieuwde Windows Verkenner en het compleet veranderde venster Instellingen. Er wijzigt dus nogal wat, maar het went gelukkig snel!

LEESTIPS

Het venster Instellingen

In dit boek wordt zeer regelmatig verwezen naar het venster **Instellingen**, hoofdstuk 2 is zelfs in zijn geheel gewijd aan de hierin terug te vinden Windows-instellingen. Het venster Instellingen is te openen via het startmenu of via het Win-X menu (§1.4.3). De instellingen zijn verdeeld over elf hoofdcategorieën (links in het venster), elke hoofdcategorie is weer verdeeld in subcategorieën en in sommige gevallen kunnen de subcategorieën ook weer verder uitklappen. Voor de leesbaarheid is er in dit boek voor gekozen om de te doorlopen route naar een instelling kort en krachtig te noteren, met behulp van het >-teken. Zo verwijst **Instellingen** > **Systeem** > **Info** naar venster **Instellingen**, hoofdcategorie **Systeem**, subcategorie **Info** (hier vind je onder andere de apparaat- en Windows-specificaties).

Aansturing bij aanraakschermen

Windows 11 kan zowel met toetsenbord-en-muis als met aanraak- en veegbewegingen (touchscreen) worden aangestuurd: één besturingssysteem dus voor zowel desktops, laptops als tablets. Uit praktische overwegingen wordt in dit boek voornamelijk in termen voor toetsenbord-en-muisaansturing gesproken, tenzij het aanraakcommando een speciale handeling vereist. Gebruik je een aanraakscherm, vat een muisklik dan op als het aanraken met de vinger (ook wel tikken genoemd) en een rechter muisklik als het ingedrukt houden of het maken van een veegbeweging. Ben je nog niet bekend met de aanraaktaal, neem dan een kijkje in de bijlage **Sneltoetsen en aanraakcommando's** achterin dit boek. Het omvat slechts enkele commando's en het werkt vrij intuïtief, het is dus eenvoudig aan te leren.

De strategie: Windows 11 als service

Microsoft beschouwt Windows 11 als een service, hetgeen betekent dat het besturingssysteem gratis up-to-date wordt gehouden en er gaandeweg nieuwe functionaliteiten worden toegevoegd. Tweemaal per jaar brengt Microsoft een nieuwe Windowsversie uit, die wordt geïnstalleerd middels een onderdelenupdate. Elke Windows-versie wordt maximaal anderhalf jaar ondersteund. Er zit uiteraard een strategie achter dit concept. Omdat het op deze manier niet meer nodig is om oude Windows-versies langdurig up-to-date te houden, bespaart Microsoft zich veel tijd en geld. Daarnaast verwacht Microsoft dat veel computers van **Microsoft 365** (§1.9) zullen worden voorzien, een lucratieve bron van inkomsten. En dan wordt er ook nog verdiend aan de via de Microsoft Store (§1.13.1) verkochte apps, de binnen gratis apps getoonde advertenties en de in-app aankopen (met name bij spelletjes). De Store is dus een platform waar zowel app-ontwikkelaars als Microsoft aan verdienen.

Onderdelenupdates

Er zijn twee typen onderdelenupdates: onderdelenupdates waarbij vele vernieuwingen en systeemwijzigingen worden doorgevoerd, en onderdelenupdates die slechts kleine aanpassingen en oplossingen voor problemen bevatten. Bij **Instellingen > Systeem > Info** (§2.2.15) > **Windows-specificaties** is het versienummer van de laatst geïnstalleerde onderdelenupdate te achterhalen (de eerste versie van Windows 11 heeft bijvoorbeeld versienummer 21H2). Onderdelenupdates worden, net als gewone updates, via Windows Update (§2.12.1) aangeboden. Enig verschil is wel dat er handmatig opdracht moet worden gegeven om deze te installeren. Bij een 'grote' onderdelenupdate wordt Windows opnieuw geïnstalleerd (met behoud van persoonlijke bestanden, apps en bijbehorende instellingen). Betreft het een onderdelenupdate met kleine wijzigingen dan wordt deze net als een reguliere update snel geïnstalleerd zodat je er eigenlijk geen omkijken naar hebt.

Windows 11-edities

Er zijn verschillende Windows 11-edities: Home, Pro, Enterprise en Education, de Home- en Pro-edities zullen bij thuisgebruikers het meest voorkomen (via de Windowsspecificaties is te zien welke editie is geïnstalleerd). Ten opzichte van de Home-editie kent de Pro-editie enkele extra's, waaronder BitLocker (voor het versleutelen van de gehele schijf), extern bureaublad (voor het op afstand toegang krijgen tot de computer), groepsbeleid (voor het instellen van machtigingen), de zandbak (een afgeschermd virtueel bureaublad, handig voor het testen van nieuwe software) en Hyper-V (voor het aanmaken van een virtuele computer). Dit boek is voor alle edities te gebruiken, dus ook voor de Enterprise- en Education-editie. In het enkele geval dat informatie alleen voor Windows 11 Pro van toepassing is, wordt daar melding van gemaakt.

Hoe zit het met de privacy?

Er is veel kritiek geweest over de manier waarop Windows met privacygevoelige informatie om gaat. Zo wordt bijvoorbeeld voor de zoekfunctie (§1.10) allerlei privacygevoelige informatie opgeslagen. Wil je je privacy zo goed mogelijk beschermen, accepteer dan tijdens het afstellen van het gebruikersaccount niet klakkeloos de expressinstellingen (§1.3). En als het online opslaan van gegevens sowieso ongewenst is, dan kan ook altijd nog met een lokaal gebruikersaccount (§1.5) worden gewerkt!

Hulp als je er toch niet uitkomt

Dit boek is een handig hulpmiddel bij het oplossen van veelvoorkomende, aan Windows 11 gerelateerde problemen. Kom je er desondanks niet uit, dan kan de Windowsapp **Hulp vragen** (te openen via de zoekfunctie) uitkomst bieden. Na het stellen van je vraag worden eerst een aantal standaardoplossingen aangeboden. Wordt het probleem hier niet mee opgelost dan kan eventueel met een medewerker van Microsoft worden gechat via de knop **Contact opnemen met ondersteuning** (de hulpvraag wordt aan het Microsoft-account gekoppeld zodat per e-mail contact gehouden kan worden). Zo nodig neemt de medewerker (na je goedkeuring) de pc vanaf afstand over om het probleem nader te analyseren en waar mogelijk op te lossen. Als koper van mijn boek kun je je vraag uiteraard ook aan mij voorleggen, dit gaat het makkelijkst via de pagina <u>www.schoonepc.nl/boek/</u>, tabblad **Vragen?**.

Hulp vragen			-		$\times$
	Uw ervaring	beoordelen 🖄	* *	* *	(i)
← Terug					
Vertel ons iets meer ov	er het pro	bleem			
Zodra u uw product of dienst hebt een aantal keuzes te maken, zodat	geselecteerd, we u de juiste	vragen we u mo ondersteuning	gelijk on kunnen t	n nog bieden.	
Windows	$\sim$				
Categorie					
Technische ondersteuning	$\sim$				
Bevestigen					

1.2 Gratis upgrade van Windows 10 naar Windows 11

Vanaf de officiële releasedatum (4 oktober 2021) is gestart met de gefaseerde uitrol van Windows 11 naar Windows 10-pc's. Deze upgrade verloopt via Windows Update en installeert als een onderdelenupdate waarbij de persoonlijke bestanden en de reeds geïnstalleerde apps behouden blijven. Vanuit het insider-programma heeft Microsoft al vele gebruikersstatistieken verzameld zodat een goede inschatting gemaakt kan worden bij welke soft- en hardwareconfiguraties de installatie succesvol zal verlopen. Is de pc niet geschikt dan zal de upgrade niet worden aangeboden. En wordt de upgrade wel aangeboden maar ervaar je na de installatie problemen dan kan Windows 11 altijd nog binnen 10 dagen worden teruggerold naar de oorspronkelijke Windows 10-installatie (zoals gebruikelijk bij een onderdelenupdate). Het risico is dus beperkt.

De hardware-eisen voor Windows 11

Om de kans op een negatieve ervaring met Windows 11 te verkleinen heeft Microsoft enkele eisen aan de pc gesteld. Zo moet deze minimaal zijn voorzien van een 1 GHz dualcore 64-bits processor, 4 GB RAM-geheugen, een 64 GB schijf en een 720p beeldscherm (let op: dit zijn minimale eisen, zo is een schijf van 64 GB al snel te klein!). Verder moet de grafische kaart DirectX 12 ondersteunen, het moederbord opstarten in UEFI-modus (met Secure Boot en TPM 2.0) en de schijf met GPT zijn gepartitioneerd. Computers met een verouderd BIOS (vaak te herkennen aan de blauwe achtergrond en het beperkt aantal kleuren) worden dus niet ondersteund.

32-BITS PROGRAMMA'S GEBRUIKEN IN WINDOWS 11?

In tegenstelling tot eerdere versies is Windows 11 alleen beschikbaar als 64-bits versie, computers met een 32-bits processor worden dus niet meer ondersteund. Hoewel de voorkeur uitgaat naar 64-bits programma's kan Windows 11 nog steeds overweg met vrijwel alle 32-bits programma's. Vraag je je af welk installatiebestand je moet downloaden, dan kan je gebruik maken van de volgende vuistregel: 64-bits software is te herkennen aan de toevoeging **x64**, en 32-bits software aan de toevoeging **x86**. Verder is het handig om te weten dat 64-bits software in de map **C:\Program Files** wordt geïnstalleerd en 32-bits software in de map **C:\Pro-gram Files** (**x86**).

Dan nog iets over het register (§7.2). Vraag je je af of 32-bits DWORD-waarden wel in een 64-bits besturingssysteem gebruikt kunnen worden? Bij de DWORD-registerwaarden geeft 32- en 64-bits alleen aan hoeveel informatie erin opgeslagen kan worden, dat heeft dus niets te maken met de geïnstalleerde Windows-versie. Je moet het maar net even weten!

Waarom worden Secure Boot en TPM 2.0 als hardware-eisen gesteld?

Secure Boot is een beveiligingsoptie van het UEFI en zorgt ervoor dat alleen het vertrouwde besturingssysteem kan worden opgestart. Het biedt extra bescherming tegen malware (zoals rootkits) die het opstartproces willen overnemen. De ervaring leert dat hiermee veel aanvallen worden afgeslagen, het draagt dus zeker bij aan de door Microsoft beoogde veiligheid van Windows 11. Tot verrassing van velen moet de pc echter óók nog voorzien zijn van **TPM 2.0**! Als je nu denkt: 'Eh, wat is TPM???', weet dan dat je niet de enige bent. TPM staat voor **Trusted Platform Module** en wordt gebruikt om gevoelige gegevens (zoals encryptiesleutels, aanmeldgegevens, gezichtsherkenning e.d.) hardwarematig te beveiligen tegen malware, ransomware woordenboekaanvallen, ongewenste aanpassingen aan de firmware e.d.

TPM wordt dus als verplichte hardware-eis ingezet om Windows 11 maximaal te beveiligen. Dit betekent grofweg dat pc's minimaal moeten beschikken over een **Intel Core 8xxx processor** (oftewel de 8e generatie), **AMD Ryzen 2xxx processor** of een moederbord met een TPM-chip. De meeste pc's ouder dan 4-5 jaar (en zelfs menig recent aangekochte pc) voldoen niet aan deze eis, en zijn derhalve niet geschikt voor Windows 11! Aangezien Windows 10 vanaf oktober 2025 niet meer wordt ondersteund, is de vrees dat er de komende jaren een grote 'TPM 2.0-afvalberg' ontstaat. Uit milieuoogpunt slaat Microsoft dus een flater! En echt veiliger wordt het er ook niet op als er niet overgestapt kan worden naar het 'veilige' Windows 11. Er zit dan immers niets anders op dan voorlopig door te werken met het 'onveilige' Windows 10... Het lijkt mij logischer om het gebruik van TPM alleen af te dwingen als de pc daadwerkelijk is voorzien van TPM 2.0, het probleem lost zich dan in de loop der tijd vanzelf op.

Voldoet mijn computer aan de hardware-eisen?

Wil je controleren of je Windows 10-computer voldoet aan de hardware-eisen voor Windows 11, gebruik dan de app **PC Health Check** van Microsoft (directe download: <u>https://aka.ms/GetPCHealthCheckApp</u>), knop **Nu zoeken**. Deze tool laat zien aan welke eisen de pc voldoet, maar belangrijker nog: aan welke eisen (nog) niet wordt voldaan. Meest voorkomend zijn een ontbrekende ondersteuning voor beveiligd opstarten (oftewel Secure Boot), het ontbreken van TPM 2.0 en een niet ondersteunde processor.

TIP: Als alternatief kan ook de **Windows 11 Requirements Check Tool** (download: <u>www.bytejams.com</u>) worden gebruikt.

Soms worden Secure Boot en TPM 2.0 niet door de app gedetecteerd, terwijl ze wel door het moederbord worden ondersteund. In dat geval moeten ze nog in het UEFI geactiveerd worden, een lastig klusje waar velen tegen opzien. Daar komt bij dat de tool niet aangeeft of het moederbord daadwerkelijk ondersteuning biedt voor Secure Boot en TPM! Het kan dus uitmonden in een zoektocht naar instellingen die er mogelijk niet eens zijn... Het loont echter wel de moeite want als de hardware niet voldoet dan zit er niets anders op dan voorlopig door te blijven werken met Windows 10 (hopend dat Microsoft de hardware-eisen nog gaat verlagen), of een nieuwe pc aan te schaffen.

Secure Boot en TPM activeren

Het UEFI is te openen met de **Del-**, **F2-** of **F10-**toets bij het opstarten van de computer (lukt het niet om in het UEFI te komen, sluit Windows dan eerst helemaal af zodat Snel opstarten niet actief is tijdens het opstarten van de pc). Zoek bij de bootopties of de optie **Secure Boot** is geactiveerd (soms moet eerst CSM worden uitgeschakeld). Is TPM wel aanwezig maar nog niet geactiveerd (wat vooral bij zelfbouwcomputers het geval is), zoek dan in het UEFI naar de instelling om TPM te activeren. In onderstaand overzicht staat per merk moederbord en chipset vermeld waar en onder welke naam de TPM-instelling in het UEFI is terug te vinden:

Moederbord met Intel-chipset:

ASUS: Advanced, PCH/FW Configuration, PTT & TPM Device Selection (firmware) **ASRock:** Security, Intel Platform Trust Technology

Gigabyte: Settings, Miscellaneous, Trusted Computing, Security Device Support **MSI:** Settings, Security, Trusted Computing, Security Device Support

Moederbord met AMD-chipset:

ASUS: Advanced, AMD fTPM Configuration, AMD CPU fTPM
ASRock: Advanced, CPU Configuration, AMD fTPM Switch
Gigabyte: Settings, Miscellaneous, AMD CPU fTPM
MSI: Settings, Security, Trusted Computing, Security Device Support & AMD fTPM Switch

Sla de wijzigingen op voordat de UEFI wordt verlaten en de computer opnieuw wordt opgestart. Controleer vervolgens via **TPM-beheer** (te openen met het commando **TPM.MSC** in de zoekfunctie naast de startknop) of vanuit **Apparaatbeheer** (te openen via een rechter muisklik op de startknop, onderdeel **Beveiligingsapparaten**) of TPM 2.0 daadwerkelijk geactiveerd is.

Overige hardware-eisen

Volgens de hardware-eisen moet de pc zijn voorzien van UEFI, een pc uitgerust met een verouderd BIOS is dus niet geschikt voor Windows 11 (en nee: een firmware update zal dat niet oplossen!). Is de pc wel uitgerust met UEFI maar start deze op in de **Legacy BIOS Mode**, wijzig deze dan in het UEFI/BIOS naar **UEFI Mode**. Daarnaast moet de schijf gepartitioneerd zijn met GPT, een indeling met MBR wordt dus ook niet meer ondersteund. Een MBR-schijf kan wel naar GPT geconverteerd worden, maar dat is een risicovolle operatie met de nodige hobbels (terwijl dit eenvoudig is op te lossen door Windows 11 op een nieuwe SSD-schijf te installeren, zie paragraaf 6.4).

Zijn de hardware-eisen te omzeilen?

Voldoet je pc niet aan de hardware-eisen dan is het goed om te weten dat er een aantal mogelijkheden zijn om deze te omzeilen. Zo heeft Microsoft een registertweak gepubliceerd waarmee de hardwarecontrole deels wordt uitgeschakeld, met als resultaat dat Windows 11 alsnog geïnstalleerd kan worden op pc's met 'slechts' TPM 1.2 (in plaats van TPM 2.0) en/of een processor die niet aan de hardware-eis voldoet. Open hiervoor de register-editor (§7.2) en voeg de DWORD-registerwaarde AllowUpgradesWithUnsupportedTPMOrCPU met de waarde 1 toe aan de registersleutel HKLM\SYSTEM\ Setup\MoSetup. Download vervolgens het Windows 11 ISO-installatiebestand (download: www.microsoft.com/nl-nl/software-download/windows11; knop Downloaden bij Windows 11-schijfkopiebestand (ISO) downloaden), open dit bestand vanuit de Windows Verkenner en dubbelklik op het bestand setup.exe om de installatie van Windows 11 direct te starten. Deze methode is weliswaar op eigen risico, maar omdat Microsoft deze tweak zelf heeft gepubliceerd blijft dat veelal beperkt tot niet-ondersteunde hardware (de pc voldoet dan niet aan de officiële hardware-eisen, het kan dus zijn dat er compatibiliteitsproblemen optreden en alsnog teruggekeerd moet worden naar Windows 10).

Er is nog een alternatieve methode om de hardware-eisen te omzeilen, en wel door de controle op de ondersteunde processor, TPM, Secure Boot en het RAM-geheugen gewoonweg niet meer uit te laten voeren. Dit is eenvoudig te realiseren door het bestand **appraiserres.dll** uit de map **sources** van het ISO-installatiebestand te verwijderen. Een kanttekening is wel op zijn plek, het is namelijk onbekend of Microsoft dergelijke installaties van essentiële updates zal blijven voorzien... Vooralsnog worden de pc's die niet voldoen aan de minimale systeemvereisten nog steeds van updates voorzien, maar dat zou in de toekomst zomaar kunnen veranderen.

Wil je de gok wagen, maak dan eerst een image van de huidige Windows 10-installatie (met een tool als **Macrium Reflect**; zie §6.7) zodat je daar altijd naar kan terugkeren. Download vervolgens het Windows 11 ISO-installatiebestand en maak een USB-installatiemedium met **Rufus** (download: <u>https://rufus.ie</u>), deze tool kan namelijk meteen het bestand **appraiserres.dll** uit de installatiebestanden verwijderen! Start Rufus, selecteer achtereenvolgens de USB-stick, het ISO-installatiebestand en de optie **Extended Windows 11 Installation**. Klik op **Starten** om het installatiemedium aan te maken. Met dit medium kan Windows 11 vervolgens vanuit Windows 10 (of desgewenst buiten Windows 10 om) geïnstalleerd worden (§6.4).

Rufus 3.17.1846			$\times$
Eigenschappen van	drive –		
Apparaat			
SCHOONEPC (P:) [16 GB]			~
Opstartselectie			
Win11_Dutch_x64.iso		✓ Ø SELECTEREN	•
Image-optie			-
Extended Windows 11 Installation	(no TPM / no	Secure Boot)	~
Partitie-indeling		Doelsysteem	
GDT	~	UEFI (geen CSM)	~
 Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatte Volumelabel 	eren —	jeven	
Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatte Volumelabel CCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem	ran drive weerg	geven	
Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatte Volumelabel CCCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem NTFS	eren —	Clustergrootte 4096 bytes (Standaard)	~
Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatt Volumelabel CCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem NTFS Geavanceerde opties voor form	eren —	Clustergrootte 4096 bytes (Standaard) even	~
Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatte Volumelabel CCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem NTFS Geavanceerde opties voor form Status	eren — eren — atteren weerg	Clustergrootte 4096 bytes (Standaard) even	~
Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatte Volumelabel CCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem NTFS Geavanceerde opties voor form Status	eren — eren — v atteren weerg	geven Clustergrootte 4096 bytes (Standaard) even	~
Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatt Volumelabel CCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem NTFS Geavanceerde opties voor form Status	ran drive weerg eren	Clustergrootte 4096 bytes (Standaard) even	~
Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatt Volumelabel CCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem NTFS Geavanceerde opties voor form Status	van drive weerg eren	Clustergrootte 4096 bytes (Standaard) even	~
 ✓ Geavanceerde eigenschappen v Opties voor formatte Volumelabel CCCOMA_X64FRE_NL-NL_DV9 Bestandssysteem NTFS ✓ Geavanceerde opties voor form Status 	ran drive weerg eren	Clustergrootte 4096 bytes (Standaard) even MAR STARTEN SLUITEN	~

Het is belangrijk dat er tijdens de setup geen updates van de installatiebestanden worden gedownload, anders wordt de hardwarecontrole alsnog uitgevoerd! Dit wordt uitgeschakeld via de link **Wijzigen hoe updates worden gedownload met Setup**, activeer de optie **Niet nu**. Vervolg de setup, ga akkoord met de licentievoorwaarden en accepteer de verklaring dat eventuele compatibiliteitsproblemen voor eigen risico zijn en je verder geen recht hebt op het ontvangen van updates en ondersteuning.

1.3 De eerste keer opstarten

Bij de eerste keer opstarten moet Windows 11 worden afgesteld. De te doorlopen procedure begint met het instellen van het land of de regio (**Nederland/België**) en de toetsenbordindeling (**Verenigde Staten (internationaal)/Belgisch (punt)**; voeg alleen een extra toetsenbordindeling toe wanneer daar behoefte aan is). Vervolgens wordt gecontroleerd of er een internetverbinding beschikbaar is (bij Windows 11 Home moet eerst een internetverbinding tot stand worden gebracht om verder te kunnen, bij Windows 11 Pro kan het ook zonder). Geef de pc een logische naam zodat deze in een netwerk makkelijker te herkennen is. Bij Windows 11 Pro wordt vervolgens nog gevraagd of de computer moet worden ingesteld voor persoonlijk gebruik (zodat deze in eigen beheer blijft) of voor een organisatie zoals een school of de werkgever (zodat de organisatie volledig beheer over de computer heeft). Gaat het om een privécomputer dan moet uiteraard worden gekozen voor **Instellen voor persoonlijk gebruik**.

DE WEERGAVETAAL VAN WINDOWS WIJZIGEN

Is de computer in het buitenland gekocht waardoor Windows niet in de gewenste taal wordt weergegeven, wijzig de weergavetaal dan achteraf via **Instellingen** > **Tijd en taal** > **Taal & regio** (§2.8.2), knop **Een taal toevoegen**. Selecteer Nederlands (of een andere taal) en installeer deze als de gewenste Windows-weergavetaal. Is de weergavetaal in het Nederlands maar worden de meldingen bij het opstarten en afsluiten van Windows in een andere taal weergegeven? Dan is de weergavetaal van het aanmeldingsscherm (en de systeemaccounts) nog niet op Nederlands ingesteld. In paragraaf 1.15 staat beschreven hoe dit probleem is op te lossen.

Gebruikersaccount aanmaken

In het volgende scherm wordt een gebruikersaccount aangemaakt waarbij wordt gevraagd aan te melden met een Microsoft-account (§1.6). Aanmelden kan met een emailadres van Microsoft (@outlook.com, @live.com, @hotmail.com of @msn.com), een willekeurig ander e-mailadres (bijvoorbeeld een via de internetprovider verkregen e-mailadres), een telefoonnummer of een Skype-naam. Het is verstandig hiervoor een e-mailadres van Microsoft te gebruiken (zie kader). Heb je deze nog niet, maak hem dan direct aan via de link **Maak er een**.

Nadat het wachtwoord is ingevoerd (en eventueel de tweestapsverificatie via de Microsoft Authenticator-app op de telefoon is doorlopen), wordt gevraagd om voortaan met een voor het apparaat unieke pincode aan te melden (in plaats van met het wachtwoord). Gebruik je een Microsoft-account die al eens eerder gekoppeld was aan een gebruikersaccount dan worden de favoriete apps, de online opgeslagen instellingen en de bestanden in OneDrive gesynchroniseerd zodat je direct weer verder kan gaan waar je op je vorige apparaat gebleven was. Via de link **Gekopieerd vanaf een ander apparaat** (in het **Welkom terug...**-scherm) kan eventueel een ander apparaat worden gekozen om de persoonlijke instellingen van te kopiëren.

TIP: Gaan meerdere personen de computer gebruiken, dan is het raadzaam om na het doorlopen van de persoonlijke instellingen extra gebruikersaccounts aan te maken. Dit

gaat via Instellingen > Accounts > Gezin en andere gebruikers (§2.7.4), knop Account toevoegen (zie ook paragraaf 1.5 over het afstellen van gebruikersaccounts).

	Uw Microsoft-account toevoegen
C	Een account om uw apparaat verbinding te laten maken met alle Microsoft-apps en-services, zoals Office, OneDrive, Edge en Microsoft Store.
	Microsoft
	Aanmelden
	E-mailadres, telefoonnummer of Skype-naam
	Geen account? Maak er een
	Aanmeiden met een beveiligingssieutei (?) Aanmeldingsopties
	Meer informatie Volgende

GEBRUIK LIEVER GEEN ALTERNATIEF E-MAILADRES

Geef je voor het instellen van een Microsoft-account een e-mailadres van Microsoft op dan heb je te maken met maar één wachtwoord. Maak je echter gebruik van een alternatief e-mailadres (zoals die van je internetprovider of van Gmail) dan heb je te maken met twee verschillende wachtwoorden! Wordt uit onwetendheid het Microsoft-account met hetzelfde wachtwoord ingesteld als het e-mailadres, dan geeft dit op termijn problemen wanneer één van de wachtwoorden wordt aangepast. Er wordt namelijk nog wel eens vergeten dat het oude wachtwoord van het ene account nog steeds van toepassing is op het andere account... Het gevolg is een ogenschijnlijk onbereikbaar e-mailadres of Microsoft-account. Kies je echter voor een e-mailadres van Microsoft dan heb je met maar één wachtwoord te maken, en kan er dus ook geen verwarring ontstaan!

AANMELDEN MET EEN LOKAAL GEBRUIKERSACCOUNT

Bij Windows 11 <u>Home</u> móet het tijdens de setup aangemaakte gebruikersaccount verplicht worden gekoppeld aan een Microsoft-account. Werk je liever met een

'ouderwets' lokaal account (zodat er geen synchronisatie met de online opslag plaatsvindt)? Maak dan gebruik van de volgende workaround: geef een e-mailadres op waarvan bekend is dat deze door Microsoft is geblokkeerd (bijvoorbeeld **test@test.nl**), en een willekeurig wachtwoord. De setup zal nu aangeven dat het wachtwoord onjuist is, en de procedure opstarten om alsnog een lokaal gebruikersaccount aan te maken. Als alternatief kan natuurlijk ook gewoon met een Microsoft-account worden aangemeld, die na afloop van de setup wordt omgezet naar een lokaal gebruikersaccount via **Instellingen > Accounts > Uw info**, link **In plaats daarvan aanmelden met een lokaal account** (§2.7.1).

Bij Windows 11 <u>Pro</u> is de workaround niet nodig omdat dan tijdens de setupprocedure wél de optie wordt aangeboden om een lokaal gebruikersaccount aan te maken. Klik daarvoor op de link **Aanmeldingsopties** (zie bovenstaande afbeelding), optie **Offlineaccount**, link **Voorlopig overslaan** (is er tijdens de setup geen toegang tot internet dan wordt direct gestart met het aanmaken van een lokaal gebruikersaccount). Houd de naam van het lokale account bij voorkeur kort, zonder spaties en andere rare tekens, dit voorkomt problemen met apps. Hoewel een wachtwoord wordt aanbevolen, is dat voor lokale accounts niet verplicht. Wil je het lokale account bij nader inzien alsnog aan een Microsoft-account koppelen, dan kan dat via de link **In plaats daarvan aanmelden met een Microsoft-account**.

Privacyinstellingen aanpassen

Nadat het gebruikersaccount is aangemaakt, worden een aantal privacygerelateerde vragen gesteld. Door bij elk item de onderste optie te kiezen, wordt qua privacy de veiligste keuze gemaakt maar zal je in sommige gevallen beperkt worden in de mogelijkheden. Twijfel je, dan helpt onderstaande informatie wellicht bij je keuze:

• Venster 'Laat Microsoft en apps uw locatie gebruiken'

Sommige apps hebben de fysieke locatie van het apparaat nodig (bijvoorbeeld voor het tonen van lokale weerberichten, de routenavigatie e.d.), deze locatiegegevens worden echter ook doorgegeven aan Microsoft. Deze optie kan beter worden uitgezet (blijkt een app na installatie de GPS-locatie nodig te hebben dan komt deze vanzelf met een melding). De locatiefunctie kan achteraf worden in- of uitgeschakeld via **Instellingen > Privacy & beveiliging > Locatie** (§2.11.12). Is de locatiefunctie ingeschakeld, dan kan de toegang ook per app afzonderlijk worden ingesteld.

Venster 'Mijn apparaat zoeken'
 Is deze optie geactiveerd dan kan de actuele locatie van je (al dan niet mobiele) apparaat via https://account.microsoft.com/devices redelijk nauwkeurig worden achterhaald. Deze functie kan achteraf worden in- of uitgeschakeld via Instellingen > Privacy & beveiliging > Mijn apparaat zoeken (§2.11.2).

• Venster 'Stuur diagnostische gegevens naar Microsoft'

Deze optie gaat over het verzamelen van persoonlijke gegevens die je tijdens het gebruik van apps invoert. Het kan van alles zijn: je browsegegevens, je handschrift, wat je intypt e.d.! Volgens Microsoft worden deze gegevens verzameld om hun producten te verbeteren en fouten op te lossen, zoals het verbeteren van de dicteerfunctie, handschriftherkenning e.d. Standaard staat deze instelling op **Inclusief optioneel**, het is echter veiliger om deze op **Alleen vereist** te zetten (ook dan worden nog steeds gegevens naar Microsoft verzonden, het blijft echter beperkt tot basisgegevens). De keuze kan achteraf altijd nog worden aangepast via **Instellingen** > **Privacy & beveiliging > Diagnostische gegevens en feedback** (§2.11.8).

- Venster 'Verbeter de herkenning van handschrift en typen' Met deze functie verzamelt Microsoft gegevens voor het verbeteren van de handschrift- en typherkenning binnen Windows-apps. Is daar geen behoefte aan, kies dan Nee. Handschrift- en typherkenning is achteraf in- of uit te schakelen via Instellingen > Privacy & beveiliging > Persoonlijke instellingen voor handschrift en typen (§2.11.7).
- Venster 'Ontvang op maat gemaakte ervaringen met diagnostische gegevens' Op basis van de diagnostische gegevens verstrekt Microsoft tijdens het gebruik van Windows en apps 'adviezen' (oftewel advertenties) die aansluiten op het gebruik. Wordt deze optie uitgeschakeld dan worden de adviezen meer algemeen van aard

(in- en uitschakelen gaat via Instellingen > Privacy & beveiliging > Diagnostische gegevens en feedback (§2.11.8) > Ervaringen op maat). Wil je helemaal geen tips en suggesties meer ontvangen, schakel ze dan uit via Instellingen > Systeem > Meldingen (§2.2.3).

• Venster 'Laat apps de reclame-id gebruiken'

Heb je geen behoefte aan gepersonaliseerde advertenties in apps, schakel dan ook het gebruik van de reclame-id uit. Er worden dan nog steeds advertenties in apps getoond, deze zijn echter niet meer gebaseerd op eerdere zoekopdrachten en het gebruik van apps. De reclame-id is achteraf in of uit te schakelen via **Instellingen** > **Privacy & beveiliging > Algemeen** (§2.11.5).

Uw ervaring aanpassen

In het volgende scherm wordt gevraagd naar de manier waarop de pc gebruikt gaat worden. Aan de hand van de keuzes worden tijdens en na afloop van de setup 'persoonlijke tips, advertenties en aanbevelingen' weergegeven. Als je daar niet op zit te wachten, vink dan niets aan en ga direct verder met de link **Overslaan**.

Aanmelden bij OneDrive

Is aangemeld met een Microsoft-account dan volgt de optie om de persoonlijke bestanden in OneDrive op te slaan. OneDrive zorgt niet alleen voor een back-up, maar heeft tevens als voordeel dat de bestanden ook op andere computers toegankelijk zijn. Is online opslag niet gewenst, kies dan de optie **Geen back-up maken van mijn bestan**- **den** (of de link **Bestanden alleen opslaan op deze pc** in geval van een extra gebruikersaccount). Hiermee voorkom je dat OneDrive wordt geactiveerd en de standaard opslaglocatie van de persoonlijke mappen **Bureaublad**, **Documenten** en **Afbeeldingen** naar de map **OneDrive** worden verplaatst. Zijn de persoonlijke mappen toch in One-Drive terechtgekomen en is dat ongewenst? In paragraaf 1.9 wordt uitgelegd hoe de synchronisatie van de persoonlijke mappen is te beëindigen, zodat de originele locatie hersteld kan worden.

1.4 De gebruikersinterface van Windows 11

Deze paragraaf bespreekt de gebruikersinterface van Windows 11, oftewel de taakbalk, het startmenu, het bureaublad en de app-vensters. Zodra de computer voor de eerste keer is opgestart, valt direct op dat de knoppen op de taakbalk zijn gecentreerd, en het startmenu in het midden van het scherm opent. Verder is de gebruikersinterface van Windows 11 aanzienlijk gebruikersvriendelijker geworden ten opzichte van zijn voorgangers. Zo zijn het startmenu en de taakbalkhoek (voorheen het systeemvak genoemd) veel overzichtelijker, en is er voldoende ruimte tussen aanklikbare items waardoor het minder snel fout gaat met een aanraakcommando.

De taakbalk is het vertrekpunt voor het openen van het startmenu, het Win-X menu (gevuld met allerhande systeemtools), de zoekfunctie, Taakweergave (om snel te

switchen tussen vensters en virtuele bureaubladen), het widgets-venster (met actueel nieuws), de chatfunctie en de aan de taakbalk vastgemaakte apps. Geheel rechts op de taakbalk is de taakbalkhoek te vinden, deze bevat app- en systeempictogrammen, de knop **Snelle instellingen** (waarbij de systeempictogrammen voor het netwerk, het geluid en de batterij zijn samengevoegd), de klok, een indicatie van het aantal ongelezen meldingen en de knop om het bureaublad weer te geven.

Contextmenu's

De gebruikersinterface van Windows maakt gebruik van contextmenu's: kleine venstertjes met onderwerpspecifieke opties en instellingen. Een contextmenu opent met een rechter muisklik op een item (voor aanraakschermen: door langdurig op een item te drukken). Contextmenu's zijn op vele plekken te vinden: je vind ze onder andere bij Windows-onderdelen (zoals de taakbalk en het bureaublad), bij de apps in het startmenu en bij mappen en bestanden in programma's (bijvoorbeeld in de Windows Verkenner). Vergeleken met eerdere Windows-versies bevat het contextmenu van de Windows Verkenner relatief weinig opties, het klassieke uitgebreide contextmenu is echter nog steeds te openen via de optie **Meer opties weergeven**. In sommige gevallen opent een uitgebreider contextmenu wanneer tijdens de rechter muisklik ook de **Shift**toets wordt ingedrukt (bijvoorbeeld bij de aan de taakbalk vastgemaakte apps).

WERKEN MET TABLETS EN AANRAAKSCHERMEN

Windows 11 heeft een 9 inch scherm als minimum-eis voor tablets e.d. Rekening houdend met de aanraakcommando's (zie de bijlage achterin het boek) is dat een groot genoeg formaat om er prettig mee te kunnen werken. Kan je het toch niet helemaal goed zien dan kan het interessant zijn om de tekstgrootte aan te passen (via **Instellingen** > **Toegankelijkheid** > **Tekengrootte**; §2.10.1) en/of de weergave in zijn geheel te vergroten (via **Instellingen** > **Systeem** > **Beeldscherm**; §2.2.1), opties **Schaal** en **Schermresolutie**). Nadeel is wel dat er dan minder informatie op het beeldscherm past. Als alternatief kan een muis, stylus (een soort pen met rubberen dopje), digitale pen en/of toetsenbord uitkomst bieden. Denk daarbij aan een toetsenbord dat aan het scherm kan worden gekoppeld (zoals bij een Surface tablet), of anders via een USB-adapter draadloos contact maakt.

1.4.1 De taakbalk

De instellingen van de taakbalk zijn snel toegankelijk via een rechter muisklik op de taakbalk, optie **Taakbalkinstellingen** (hiermee opent **Instellingen > Persoonlijke instellingen > Taakbalk**; §2.5.7). Kan je niet wennen aan het gecentreerde startmenu en zie je de uitlijning liever op de klassieke wijze aan de linkerzijde? Dit is aan te passen via Gedrag van taakbalk, wijzig hier de optie Uitlijning van taakbalk in Links (in plaats van Centreren). En wordt de optie Taakbalk automatisch verbergen geactiveerd dan is de taakbalk alleen zichtbaar wanneer de cursor eroverheen wordt bewogen.

📑 🔎 🧧 📕 回 🔨 🖧 🖓 🐨 13:22 💽

TIP: De standaard kleurinstelling voor de gebruikersinterface is lichtgrijs. Zelf geef ik de voorkeur aan meer kleur, in paragraaf 2.5.2 is te lezen hoe je dat kunt instellen.

De taakbalk op meerdere beeldschermen weergeven

Gebruik je meerdere beeldschermen dan wordt de taakbalk automatisch op alle aangesloten schermen weergegeven. De taakbalk wordt dan opgesplitst in een hoofdtaakbalk (voor het hoofdscherm, zoals dat bij Instellingen > Systeem > Beeldscherm (§2.2.1) > Meerdere beeldschermen is ingesteld) en aanvullende taakbalken (voor elk extra beeldscherm één). Standaard wordt de taakbalkhoek alleen op het hoofdscherm weergegeven, terwijl de vastgemaakte en geopende apps op alle beeldschermen te zien zijn. Eventueel kunnen de taakbalken op de bijschermen worden opgeschoond zodat deze alleen nog de app-knoppen van de op het betreffende scherm geopende apps laten zien. Dit gaat via Instellingen > Persoonlijke instellingen > Taakbalk (§2.5.7) > Gedrag van de taakbalk, wijzig de optie Bij gebruik van meerdere beeldschermen mijn taakbalk-apps weergeven op in Taakbalk met open venster (of in Hoofdtaakbalk en taakbalk met open venster als alle openstaande apps ook op de hoofdtaakbalk weergegeven moeten worden). Zie je de taakbalk liever alleen op het hoofdscherm, vink dan de optie Mijn taakbalk weergeven op alle beeldschermen uit. Jammer genoeg is er geen optie om de vastgemaakte apps naar eigen inzicht over de verschillende taakbalken te verdelen...

1.4.2 Het startmenu (knop Starten)

Het startmenu van Windows opent via de knop **Starten** (de knop met het Windowslogo op de taakbalk, ook wel 'de startknop' genoemd). Het startmenu bevat naast een snelkoppeling naar de zoekfunctie (bovenin het venster) ook een gedeelte voor vastgemaakte apps (onder het kopje **Vastgemaakt**), een gedeelte voor aanbevolen apps en recent geopende bestanden (onder het kopje **Aanbevolen**). Tot slot staat onderin het startmenu de gebruikersaccount-knop en de aan/uit-knop. De aanbevolen apps kunnen eventueel worden verborgen via **Instellingen** > **Persoonlijke instellingen** > **Start** (§2.5.6), schakel de optie **Recent toegevoegde apps weergeven** uit. Heb je ook geen behoefte aan de recent geopende bestanden, schakel dan ook de optie **Recent geopende items weergeven in Start, Jumplists en de Verkenner** uit (let op, want hiermee wordt ook de lijst met recent geopende bestanden in de jumplists (§1.4.5) en in de Windows Verkenner gewist!).

	,О Typ hier	om te zoeken					
	Vastgemaa	ikt			А	lle apps >	
	C Edge	Mail	Agenda	Microsoft Store	Foto's	O Instellingen	
4	Office	Xbox	V Solitaire	Spotify	To Do	Nieuws	:
	PicsArt	Twitter	Instagram	Netflix	Photoshop Express	Rekenmachine	
	Aanbevole Hoe meer u worden wee	n uw apparaat get rgegeven.	pruikt, hoe meer v	an uw recente besta	inden en nieuwe	apps hier	
	Mer	nno Schoone				Ċ	

De knop **Alle apps** opent een alfabetisch geordende lijst met alle geïnstalleerde apps en systeemtools. Bovenin deze lijst staat een overzicht van meestgebruikte apps (heb je hier geen behoefte aan, schakel bij **Instellingen > Persoonlijke instellingen > Start** dan ook de optie **Meestgebruikte apps weergeven** uit). Door op een van de letters (of wellicht meer voor de hand liggend: het &- of #-teken) te klikken, opent een alfabetoverzicht waarmee snel naar een andere letter in de lijst wordt gesprongen. De gele mapjes (bijvoorbeeld de map **Windows Toegankelijkheid** en de door apps toegevoegde mappen) kunnen via het pijltje worden uitgeklapt zodat onderliggende onderdelen bereikbaar zijn.

TIP: Mis je de mappen **Accessoires**, **Systeem** en **Windows Systeembeheer** met systeemtools (bekend van vorige Windows-versies)? Deze zijn verplaatst naar de 'app' **Windows Tools**.

Alle apps						
Meest gebruikt	,O Typ hier on	n te zoeke	n			
🚫 Instellingen	Alle apps					< Terug
Ziggo GO		ଓ		#	А	
Microsoft Edge		В	С	D	Е	
0⊻ Outlook		-	~			
Xbox Game Bar		F	G	н	l	
#		J	K		М	
3D-viewer			0	Р	Q	
A		R	S	т	U	
🔯 Aan de slag						
:::: Agenda		V	W	Х	Y	
Menno Schoone		Z	$\oplus$			

Onderin het startmenu zijn op subtiele wijze de gebruikersaccount-knop (voor het vergrendelen, afmelden of switchen naar een ander gebruikersaccount) en de aan/uitknop (voor het afsluiten, opnieuw opstarten en het activeren van de slaapstand) verwerkt. Desgewenst kunnen hier nog knoppen voor het venster Instellingen, de persoonlijke mappen (voor documenten, afbeeldingen, muziek, video's en gedownloade bestanden), het netwerk en de persoonlijke map (een verzamelmap met alle persoonlijke mappen in de map **Gebruikers** op de C:-schijf) aan worden toegevoegd. Dit gaat via **Instellingen > Persoonlijke instellingen > Start** (§2.5.6) **> Mappen**.

TIP: Opent het startmenu niet meer? Zie paragraaf 1.17 voor verschillende mogelijkheden om dit probleem op te lossen.

DE AAN/UIT-KNOP VAN WINDOWS

De aan/uit-knop is op verschillende manieren toegankelijk: via het startmenu, het Win-X menu (§1.4.3), de toetscombinatie **Ctrl-Alt-Del**, de toetscombinatie **Alt-F4** (mits het bureaublad is geactiveerd) of het aanmeldscherm (§1.15). De computer is ook uit te zetten door de fysieke aan/uit-knop op de computerkast in te drukken, ook dan wordt Windows netjes afgemeld.

De aan het startmenu vastgemaakte apps

Na de installatie van Windows bevat het startmenu in ieder geval al de door Microsoft toegevoegde apps en tools. Nieuw geïnstalleerde apps kunnen hier eenvoudig aan worden toegevoegd via de lijst **Alle apps**: klik met rechts op de betreffende app, optie **Aan Start vastmaken**. Onbelangrijke apps kunnen naar een minder prominente plek worden versleept, van het startmenu worden losgemaakt (optie **Van Start losmaken**) of helemaal van de computer verwijderd (optie **Verwijderen**). Dit laatste kan overigens ook via **Instellingen > Apps > Apps en onderdelen** (§2.6.1), klik bij de te verwijderen app op de knop met de drie puntjes, optie **Verwijderen**.

1.4.3 Het Win-X menu

Met een rechter muisklik op de startknop (bij aanraakschermen: door langdurig op de startknop te drukken) opent een menu met enkele veelgebruikte systeemtaken en opties voor slaapstand, afsluiten en herstarten. Dit menu is ook te openen met de toetscombinatie **Win-X**, vandaar dat het ook wel het **Win-X menu** wordt genoemd.

Het Win-X menu bevat wél een verwijzing naar het venster **Instellingen** (hoofdstuk 2), maar niet naar het inmiddels naar de achtergrond gedrukte configuratiescherm (§2.1). Gebruik je het configuratiescherm toch nog regelmatig, dan kan deze met de volgende tweak alsnog aan het Win-X menu worden toegevoegd: download het bestand <u>www.schoonepc.nl/windows11/configuratiescherm.zip</u> (directe downloadlink), pak het ZIP-bestand uit en kopieer de snelkoppeling naar de standaard verborgen systeemmap **C:\Gebruikers\inlognaam\AppData\Local\Microsoft\Windows\WinX\Group2** en herstart de computer.

Apps en onderdelen		
Energiebeheer		
Logboeken		
Apparaatbeheer		
Netwerkverbindingen		
Schijfbeheer		
Computerbeheer		
Windows Terminal		
Windows Terminal (beheerder)		
Configuratiescherm		
Taakbeheer		
Instellingen		
Verkenner		
Zoeken	Afmelden	
Uitvoeren	Slaapstand	
Afsluiten of afmelden >	Afsluiten	
Bureaublad	Opnieuw opstarten	
📰 🔎 💷 💷 🔎	i	

1.4.4 De taakbalkknoppen Zoeken, Taakweergave, Widgets en Chat

Direct rechts naast de startknop staan de taakbalkknoppen **Zoeken**, **Taakweergave**, **Widgets** en **Chat**. Deze functies worden hierna kort toegelicht. Maak je geen gebruik van deze taakbalkknoppen dan kunnen ze desgewenst worden verborgen via **Instellingen** > **Persoonlijke instellingen** > **Taakbalk** (§2.5.7) > **Taakbalkitems**.

De knop Zoeken

De knop **Zoeken** opent de zoekfunctie van Windows. De zoekfunctie is multifunctioneel: de zoekresultaten bevatten apps, instellingen (voor bijvoorbeeld printers, resolutie e.d.), bestanden en de optie om met de zoekmachine Bing op internet verder te zoeken. Zie paragraaf 1.10 voor meer informatie over de zoekfunctie.

Alle Apps Documenten Web Mee -	er v		g
Beste overeenkomst			
Mail App			
Apps		Mail	
outlook		Арр	
Instellingen		🖸 Openen	
E-mail en accounts		🔆 Van Start Iosmaken	
E-mailaccounts toevoegen, verwijderen of beheren		 Van de taakbalk losmaken App-instellingen 	
Zoeken op het web		t∕≡ Beoordelen	
Ø mail ziggo - Webresultaten weergeven		🖻 Delen	
Ø mail		🔟 Verwijderen	

De knop Taakweergave

Met de knop rechts naast de zoekknop opent **Taakweergave** (tevens te openen met de toetscombinatie **Win-Tab**, en voor aanraakschermen: met een veegbeweging met drie vingers naar boven). De taakweergave bevat een overzicht van alle openstaande apps zodat snel van app gewisseld kan worden (vergelijkbaar met het taakvenster dat met de toetscombinatie **Alt-Tab** wordt getoond). Taakweergave heeft tevens een optie om met meerdere virtuele bureaubladen te werken (§1.4.7).

De knop Widgets

Met de knop **Widgets** (voor aanraakschermen: met een veegbeweging vanaf de linkerrand) wordt het widgets-venster getoond. Dit venster bevat actuele informatie met betrekking tot het weer, aandelen, sportuitslagen, verkeersinformatie e.d. en een verzameling artikelen uit verschillende nieuwsbronnen. Het checken van nieuwsfeiten en het weer wordt doorgaans via de mobiel gedaan, het lijkt er dan ook op dat Microsoft met deze nieuwe widget de concurrentie wil aangaan! Via de knop **Meer opties** (de knop met de puntjes) zijn de widgets in grootte te wijzigen (optie **Klein**, **Medium** of **Groot**), naar eigen voorkeur aan te passen (optie **Widget aanpassen**) of te verwijderen (optie **Verwijderen**). Met de knop **Widgets toevoegen** (middenin het widget-venster) kunnen widgets eenvoudig worden toegevoegd.

De knop Chat

De knop **Chat** (het paarse spraakwolkje met de camera) opent de chatfunctie van Microsoft Teams. Met Microsoft Teams kunnen groepsvergaderingen worden opgestart of bijgewoond. Microsoft Teams wordt uitgebreid behandeld in paragraaf 1.11.

1.4.5 De app-knoppen

Zodra je een app opent, wordt het app-icoontje in de vorm van een knop aan de taakbalk toegevoegd. Alle geopende apps krijgen een subtiel streepje onder de knop: zo is in één oogopslag te zien welke apps geopend zijn. Staan er meer vensters van dezelfde app open dan worden de knoppen 'gestapeld' weergegeven (zoals bij de rechter knop voor Word in de afbeelding).

De aan de taakbalk vastgemaakte apps

Het is handig om veelgebruikte apps aan de taakbalk vast te maken zodat ze niet meer omslachtig via het startmenu opgestart hoeven te worden. Klik hiervoor in het startmenu met rechts op de betreffende app, optie **Aan de taakbalk vastmaken**. Of nóg makkelijker: open de betreffende app, klik met rechts op het in de taakbalk geplaatste icoontje en kies **Aan taakbalk vastmaken**. Op deze manier kunnen zelfs het venster **Instellingen** en het configuratiescherm snel toegankelijk worden gemaakt! De volgorde van de knoppen op de taakbalk kan door middel van slepen worden aangepast. Wordt een app niet meer gebruikt, dan is deze op vergelijkbare wijze (met een rechter muisklik op de knop, optie **Van taakbalk losmaken**) weer van de taakbalk los te maken.

PROBLEMEN MET VASTGEMAAKTE APPS

Is het icoontje van een vastgemaakte app plots verdwenen (zodat bij een mouseover slechts een leeg vierkantje zichtbaar is) en laat de app zich niet meer losmaken van de taakbalk? Dit is te herstellen door de taakbalk te resetten: navigeer met de register-editor (§7.2) naar de registersleutel HKCU\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Taskband, verwijder alle onderliggende registerwaarden (waaronder FavoritesResolve en Favorites) en meld tot slot het gebruikersaccount opnieuw aan. Let op, want alle vastgemaakte apps worden hierdoor verwijderd! Maak zo nodig vooraf eerst een schermafdruk van de taakbalk zodat je de indeling na de registertweak weer in ere kunt herstellen.

AAN DE TAAKBALK VASTGEMAAKTE APPS OPENEN MET HET TOETSENBORD

De aan de taakbalk vastgemaakte apps kunnen ook met het toetsenbord worden geopend, geactiveerd of geminimaliseerd. Gebruik hiervoor de **Windows**-toets in combinatie met een numerieke toets: het cijfer **1** staat voor de eerste app op rij in de taakbalk (geteld vanaf de knop **Chat**), cijfer **2** voor de tweede app op rij, etc. Staan er voor het betreffende programma meerdere vensters open, dan kan de toetscombinatie worden gebruikt om via de miniatuurweergaven door de vensters te bladeren.

Pop-upvenster met miniatuurweergaven

Wanneer met de muis over een app-knop in de taakbalk wordt bewogen, opent een pop-upvenster met miniatuurweergaven van alle openstaande vensters van die specifieke app. Deze functie is vooral handig wanneer meerdere vensters van dezelfde app open staan, en het venster dat je nu net nodig hebt achter andere vensters is verborgen. Via de miniatuurweergaven zijn deze 'verborgen' vensters snel te activeren (door op de bijbehorende miniatuurweergave te klikken) of af te sluiten (via kruisje rechts bovenin het miniatuurvenster). En wil je alleen even een korte blik op een van de vensters werpen, zonder deze te activeren? Beweeg de muis dan over een miniatuurweergave (zonder erop te klikken): het bijbehorende venster wordt hiermee tijdelijk naar de voorgrond gebracht, terwijl alle overige vensters tijdelijk worden geminimaliseerd.

Jumplist

Klik met rechts op een app-icoontje in de taakbalk om de bij de app behorende **Jumplist** te openen. Afhankelijk van de betreffende app bevat deze lijst snelkoppelingen naar recent geopende bestanden of websites en programma-afhankelijke opties (zoals het openen van een nieuw venster, het sluiten van alle openstaande vensters, de app vast-maken aan/losmaken van de taakbalk e.d.). Een regelmatig te openen bestand kan eventueel ook permanent aan de jumplist worden vastgemaakt zodat deze altijd snel toegankelijk is: klik daarvoor met rechts op de in de jumplist getoonde (recent gebruikte) snelkoppeling en kies **Aan deze lijst vastmaken**.

PROBLEEM MET DE JUMPLIST OPLOSSEN

Q

Het wil nog wel eens gebeuren dat een Jumplist van een specifiek programma er van het ene op het andere moment de brui aan geeft waardoor er geen recent geopende en vastgemaakte bestanden meer in de jumplist wordt getoond. Controleer in dat geval eerst via Instellingen > Persoonlijke instellingen > Start (§2.5.6) of de optie Recent geopende items weergeven in Start, Jumplists en de Verkenner wel is geactiveerd. Als dat het geval is, dan moet de oplossing gezocht worden in het resetten van de probleemveroorzakende jumplist (enig minpunt is dat de vastgepinde items hierna wel weer opnieuw aan de jumplist worden vastgemaakt moeten worden). Dit kan door het systeembestand te verwijderen dat de gegevens van de betreffende jumplist bevat. De systeembestanden voor de verschillende jumplists worden opgeslagen in de map %APPDATA%\Microsoft\Windows\Recent\AutomaticDestinations (kopieer deze link en plak hem in de adresbalk van de Windows Verkenner; §1.8). Deze map is behoorlijk gevuld, en uit de bestandsnamen is niet op te maken bij welke programma's ze horen. Het juiste bestand zal daarom moeten worden achterhaald door gebruik te maken van een teksteditor als Kladblok (te openen via de zoekfunctie in de taakbalk). Hiermee kan de inhoud van de bestanden worden doorzocht op vermeldingen van bestandsnamen die voorheen in de falende jumplist stonden. Dit klinkt simpel, de bestanden bevatten echter zoveel informatie dat het achterhalen van het juiste bestand een behoorlijk lastige opgave is. Is het betreffende bestand eenmaal gevonden dan is het voldoende deze te verwijderen om de betreffende jumplist te resetten. Als alternatief voor dit tijdrovende zoekklusje zouden alle in de map aanwezige bestanden ook in één keer verwijderd kunnen worden, dat betekent dan wel dat hiermee de vastgepinde items van álle jumplists verloren gaan.

1.4.6 De taakbalkhoek

Geheel rechts op de taakbalk bevindt zich de taakbalkhoek (voorheen het systeemvak genoemd) met snelkoppelingen naar de op de achtergrond draaiende apps (zoals Microsoft Teams), veelgebruikte Windows-onderdelen (zoals het geluidsvolume, de netwerkverbinding, Windows-beveiliging, de batterijstatus, het penmenu, het scherm-toetsenbord, het virtuele touchpad), de datum-/tijdvermelding, een vermelding van het aantal ongelezen meldingen en tot slot de 'knop' **Bureaublad weergeven**.

Het overloopmenu

Het opwaartse pijltje links in de taakbalkhoek opent het overloopmenu waarin pictogrammen kunnen worden verborgen, zo blijft de taakbalkhoek overzichtelijk. Via Instellingen > Persoonlijke instellingen > Taakbalk (§2.5.7) > Overloopmenu in de hoek van de taakbalk is in te stellen welke app-pictogrammen direct zichtbaar zijn in de taakbalkhoek (optie Aan), en welke worden verborgen in het overloopmenu (optie Uit). De pictogrammen kunnen desgewenst ook door middel van verslepen tussen de taakbalkhoek en het overloopmenu worden verplaatst.

Functies voor aanraakschermen

Is de computer uitgerust met een aanraakscherm, dan kan het interessant zijn om de pictogrammen voor het penmenu, schermtoetsenbord en virtueel touchpad te activeren. Dit gaat via een rechter muisklik op de taakbalk, optie **Taakbalkinstellingen** (ook te openen via **Instellingen > Persoonlijke instellingen > Taakbalk**; §2.5.7) **> Pictogrammen voor de taakbalkhoek**.

Datum, tijd en kalender

De taakbalkhoek toont de tijd en de datum. Staan deze verkeerd ingesteld, wijzig ze dan via een rechter muisklik op de klok, optie **Datum en tijd aanpassen** (of via **Instellingen > Tijd en taal > Datum en tijd**; §2.8.1). Met een muisklik op de klok openen twee vensters: de kalender en het meldingcentrum voor meldingen van Windows en apps. Heb je geen behoefte aan de kalender dan is deze te minimaliseren met het pijltje in de rechterbovenhoek.

Snelle instellingen

Links van de datum en tijd is een gedeelte gereserveerd voor de zogenaamde 'snelle instellingen' voor het netwerk, het geluid en (indien aanwezig) de batterij. De pictogrammen voor deze onderdelen zijn samengevoegd tot één knop waarmee het venster Snelle instellingen geopend wordt. Dit venster bevat knoppen voor veelgebruikte functies zoals de wifi-verbinding, de bluetooth-verbindingen, de vliegtuigstand, de batterijbesparende stand, de nachtlamp, de concentratiehulp en de toegankelijkheidsopties (sommige knoppen zijn alleen beschikbaar als de betreffende functionaliteit door de hardware wordt ondersteund, bijvoorbeeld de knop Batterij bij laptops en tablets). Via Snelle instellingen bewerken (de knop met het potlood) kunnen naar eigen behoefte knoppen (zoals Mobiele hotspot en Toetsenbordindeling) worden toegevoegd, verwijderd en/of naar een andere locatie worden versleept.

Onder de knoppen van het venster **Snelle instellingen** zijn, afhankelijk van het apparaat, een of twee schuifregelaars toegevoegd. De schuifregelaar voor de helderheid van het beeldscherm wordt alleen bij laptops en tablets getoond. Is de batterij bijna leeg of is de lichtintensiteit te hoog om prettig naar het scherm te kijken, dan kan de helderheid hier naar beneden worden bijgesteld. Met de tweede schuifregelaar kan het geluidsniveau direct worden aangepast. Via het pijltje rechts naast de schuifregelaar (de knop **Audioapparaten beheren**) kan snel naar een andere geluidsuitgang worden geswitcht (bijvoorbeeld van de geluidsboxen naar de koptelefoon). Een rechter muisklik op het speaker-icoontje (in de taakbalkhoek) toont twee opties: **Volumemixer openen** en **Geluidsinstellingen**. De volumemixer is een handige tool voor het aanpassen van het geluidsvolume van afzonderlijke geluidskanalen, waaronder de systeemgeluiden en het geluid van apps zoals de browser Edge, mediaplayer etc. (zie de afbeelding). De optie **Geluidsinstellingen** opent het venster **Instellingen** > **Systeem** > **Geluid** (§2.2.2) alwaar nog meer instellingen voor het geluid kunnen worden doorlopen. Dit is een preview van de

Computerbijbel voor Windows 11

Versie 21H2

Menno Schoone SchoonePC

Deze computerbijbel is te bestellen via de pagina www.SchoonePC.nl/boek

Word je computerproblemen de baas!

Ben je nog niet vertrouwd met de mogelijkheden van Windows 11? Of heb je zelfs regelmatig de neiging de computer het raam uit te gooien? Dan zet deze bestseller je computerleven op zijn kop! De Computerbijbel voor Windows 11 heeft namelijk tot doel je computerkennis en -vaardigheden te vergroten zodat je niet langer afhankelijk bent van de hulp van je kinderen, kennissen of een duurbetaalde computerdokter. Want hoe geweldig zou het zijn als je je computerproblemen voortaan zelf weet op te lossen?

Menno Schoone legt in begrijpelijke taal uit hoe je zonder ergernissen gebruikmaakt van Windows 11, zonder de moeilijke onderwerpen uit de weg te gaan. Dit boek is dan ook het ideale startpunt voor het oplossen én voorkomen van frustrerende computerproblemen. Problemen waar we uit onwetendheid allemaal wel eens tegenaan lopen! Er passeren ongekend veel praktische tips, trucs en gratis tools de revue. Niet voor niets wordt de Computerbijbel gezien als de meest waardevolle informatiebron voor het installeren, optimaliseren, beveiligen, onderhouden en gebruik van Windows 11!

Menno Schoone, bekend van de succesvolle website www.SchoonePC.nl, is gespecialiseerd in Windows. De website wordt dagelijks door duizenden bezoekers geraadpleegd en van de Computerbijbel voor Windows zijn inmiddels meer dan 100.000 exemplaren verkocht.

